

Vergaderjaar 2023–2024

26 448

Structuur van de uitvoering werk en inkomen (SUWI)

Nr. 740

BRIEF VAN DE MINISTERS VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID EN VOOR ARMOEDEBELEID, PARTICIPATIE EN PENSIOENEN EN VAN DE STAATSSECRETARISSEN VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 december 2023

In onze brief van 19 september jl.¹ hebben wij uw Kamer geïnformeerd over de oplossingsrichtingen voor de groep alleenverdienende huishoudens die een lager besteedbaar inkomen heeft dan een vergelijkbaar huishouden in de bijstand. De problematiek en de gekozen oplossingsrichtingen zijn ook aan de orde gekomen tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen (APB), de SZW begrotingsbehandeling en de behandeling van het Belastingplan. Samen met de VNG, gemeenten en uitvoeringsorganisaties werken we de oplossingsrichtingen nu uit. Hierbij blijven we ook de Landelijke Cliëntenraad (LCR) en het Landelijk overleg sociaal raadslieden (Losr) betrekken.

Wij hebben toegezegd uw Kamer periodiek en nog voor het einde van dit jaar te informeren over de voortgang ten aanzien van de oplossingsrichtingen. In deze brief komen we aan deze toezegging tegemoet en schetsen wij allereerst de stand van zaken rondom het huidig handelingsperspectief en de uitvoering van de motie van het lid Warmerdam c.s.² Vervolgens informeren wij u over de voortgang van de overbruggingsoplossing en de daarvoor benodigde wijziging van de Participatiewet. Tot slot gaan wij in op de fundamentele oplossing via de fiscaliteit die meeloopt met het Belastingplan 2025.

Huidig handelingsperspectief en uitvoering motie Warmerdam

Gemeenten kunnen huishoudens die geraakt worden door de problematiek en zich melden, ondersteunen via de individuele bijzondere bijstand. Door Stimulanz is in opdracht van het Ministerie van SZW een handreiking opgesteld voor gemeenten. Deze handreiking is deze maand

¹ Kamerstukken II, 2023 – 2024, 26 448, nr. 728.

² Kamerstukken II, 2022 – 2023, 26 448, nr. 719.

gedeeld met gemeenten en biedt hen praktische ondersteuning om de doelgroep actief te benaderen en vast te stellen hoe hoog de individuele bijzondere bijstand is waarop zij een beroep kunnen doen. Voor zover huishoudens al bij gemeenten bekend zijn omdat zij reeds aanvullende bijstand ontvangen, kunnen gemeenten deze huishoudens uit hun gemeentelijke systeem selecteren. In de handreiking van Stimulansz worden handvatten gegeven voor de wijze waarop gemeenten dit kunnen doen. Ook ondersteunt de VNG gemeenten onder andere via een webinar en informatiebijeenkomsten.

Tevens hebben wij met de VNG afgesproken dat via de gemeentelijke netwerken geïnventariseerd wordt in hoeverre huishoudens bereikt worden met deze aanpak en waar gemeenten tegenaan lopen. In de volgende voortgangsbrief informeren wij u over de uitkomsten.

Om op grote schaal uitvoering te kunnen geven aan de proactieve benadering van huishoudens waartoe de motie Warmerdam c.s. oproept, is aan VNG en UWV gevraagd een uitvoeringstoets uit te voeren. De VNG zal met de uitvoeringstoets inzicht geven in de uitvoerbaarheid en de impact van de motie Warmerdam voor de gemeentelijke uitvoering. UWV brengt met de uitvoeringstoets in kaart welke bijdrage UWV kan leveren aan het proactief benaderen van huishoudens. De VNG en UWV stemmen de uitvoeringstoetsen nauw met elkaar af. De uitkomsten van deze uitvoeringstoetsen verwachten we op korte termijn; van de VNG medio februari en van UWV rond de jaarwisseling.

Daarnaast werken we met VNG, de Belastingdienst, UWV en het Inlichtingenbureau samen om de benodigde gegevens over de doelgroep naar gemeenten te kunnen krijgen. Dit is nodig voor de uitvoering van de motie Warmerdam c.s. en de tijdelijke overbruggingsregeling 2024 – 2027. Een werkgroep met deze partijen en de Ministeries van Financiën en SZW heeft de opdracht een lijst op te leveren met alleenverdienershuishoudens – conform de in onze brief van 19 september jl. geschetste randvoorwaarden – voor de uitvoering van de tijdelijke regeling en de motie Warmerdam c.s. Een data protection impact assessment (DPIA) is gestart voor een correcte behandeling van alle gegevens van de betreffende huishoudens. Onderdeel van de DPIA is een juridische analyse. Voor het samenstellen van de lijst worden gegevens van Belastingdienst en UWV gecombineerd. De werkgroep voert een nadere analyse uit naar de beste manier om de groep huishoudens in beeld te krijgen. We verwachten dat deze acties in het eerste kwartaal van 2024 afgerond worden.

Tijdelijke overbruggingsregeling 2024–2027

Voor de tijdelijke overbruggingsregeling is een wijziging van de Participatiewet vereist. De voorbereidingen hiervoor zijn gestart en in het eerste kwartaal van 2024 wordt het wetsvoorstel voor uitvoeringstoets voorgelegd aan VNG en andere partijen. De verwachting is dat we dit wetsvoorstel voor het komende zomerreces bij uw Kamer indienen. Het huidige handelingsperspectief loopt door in 2024 tot aan de inwerking-treding van de tijdelijke overbruggingsregeling.

Fundamentele oplossing per 2028

De fundamentele oplossing via de fiscaliteit wordt momenteel uitgewerkt. Bij die uitwerking zijn de doenbaarheid voor burgers en de uitvoerbaarheid voor de Belastingdienst belangrijke aandachtspunten. De Belastingdienst wordt begin 2024 gevraagd een uitvoeringstoets uit te voeren en de wetswijziging wordt vervolgens opgenomen in het Belastingplan 2025.

Vervolg

Zoals toegezegd zullen wij uw Kamer blijven informeren over de voortgang van de aanpak van de alleenverdienersproblematiek. De eerstvolgende keer zullen wij uw Kamer in het voorjaar informeren en vervolgens bij de indiening van het wetsvoorstel wijziging P-wet en Belastingplan 2025.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
C.E.G. van Gennip

De Minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen,
C.J. Schouten

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij

De Staatssecretaris van Financiën,
A. de Vries